

ՏԱՍԵՄԵԿԵՐՈՐԻ ՏԱՐԻ

ՄԱՅԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլ. կես տարվանը 6 ռուբլ.
Առանձին համարները 5 կոպեկով:
Թիֆլիսում գրվում են միմյանի խմբագրատան մէջ:
Օտարաբազմաբան զինում են ուղղակի
Խոփառ. Редакція «Маяк»

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և տոն օրերէն):
Յայտարարութիւն ընդունում է ամեն լիզուով:
Յայտարարութիւնների համար վճարում են
խրաքանչիւր թաւին 2 կոպեկ:

ԲՈՂԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Նամակ խմբագրին:
Ներքին լուրեր: ԱՄՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Ան-
գլիա Արտաքին լուրեր: ՀՅՈՒՍԳԻՐՆԵՐ: ՅԱՅ-
ՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ: ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ: Նամակ
Թիֆլիսից:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Թիֆլիս, 29 մայիսի

Ձեր պատահական լրագրի № 81 մէջ կարգադրի մի
չուր, որ վերաբերում էր Ներքին տնտեսական կա-
ռավարչների վարմունքին պատկերասրտ մէջի
մշակների հետ:

Կարծելով թէ ընտ. ուշադրութեան արժանի
չէր իր պաշտօնը կատարել չուող մի ծառայի
արձակումն, հարկ չը համարեց իր ժամանակ
ձանձրացնել ձեր ընթերցողներին. բայց տեսնե-
լով, որ այդ լրին նշանակութիւն է տուել մինչև
իսկ մի բնիկ, ինչպէս երեւցաւ այ. բժ. Արա-
մանիցի նամակից (Մշակի) № 91 մէջ, պարտք եմ
համարում իրողութիւնը ճշտութեամբ հաղորդել
ձեմարտութիւնը վերակաշխարհի համար:

Այս եղելով ինչ: Ամսոյս 11-ին Գրիգոր ծա-
ռան չը կամեցաւ կատարել իր պաշտօնը,
չը նայելով վերակաշխարհի և իմ կրկնակի հրամա-
նին (որովհետեւ նախաձեռնում էին, ուսման
օր էր), ասելով, որ ոչ սեղանատանը կը ծառայէ
և ոչ այլ դրո՞ւ կը կատարէ: Այդ ժամանակ եւս

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՆԱՄԱԿ ԹԻՖԼԻՍԻՍԻՑ

Կ. Պօլիս, 22 մայիսի

Միտալի կաթողիկոսի Պօլիս փախչելու ան-
շուշտ մինչև ցարդ խնայած է: Մեր աղբյուրին
պատմութեան վերջի տարիներու ամենին տխուր
էջն է զոր կարճատևութիւնը: Կիւրիկոս կաթողիկո-
սի հարցը կը պարզէ հայ աղբյուր բարոյական
խանդավառ ամենին ցաւալի երեւոյթն: Հոս ընդ-
հանուր կարծիք մը կայ թէ Միտալի կաթողիկոս
զրաժի գործութեամբ յայտնութիւն ձեռք բերաւ:
Այս համոզումը անհիմն է: Թիֆլիսից ոչ ոք
կաշառումը ըլլաւ: Եւ Միտալի կաթողիկոսի գա-
ւաճանութիւնն աղբյուր եղած վիճաբ ախրանալ տա-
ներն է որ թիֆլիսը ամեն դիպուկութիւն ըրին ա-
նոր որ յաջողի: Երբ մեր ամեն հիմերը կը խախ-
տեն, բոլոր հարուստներն ամեն ատեն առաջի-
նը մենք կուտանք:

Պօլիս զանազան հայ եկեղեցականները քանի մը
անգամ ժողովեցան որպէս զի մէջերին միարա-
նեն և պաշտպանեն մեր եկեղեցին օտարին դէմ:
Եւ թող չը տան որ հայերը կրօնաւորութեան
դիմին: Նպատակը գոյելի է, և ամենքս յաջողու-
թիւն կը մտնենք: Սակայն մեր եկեղեցական-
ները կարելի է մէջերին միարանջն: Կարող են
զոհողութիւններ ընել: Տարակուսական: Կը տես-
նենք գունդաղուով կուսակցուն եկեղեցականներ
կը թափառեն Պօլիս, ուր պէտք մը չը կայ իրենց:
Ամենքը փախուստ կուտան երկուս չայտատան ժո-
ղովորդի մէջ ապրել, ժողովորդի համար աշխատել:
Սիրուն է վաճառքը, և այդ երկուստեանը մա-
նուակաւորն հազուադէպ նազիկաճեմ կը ձեռնին, ի-
րենց վրա դարձնելով աղու ակնարկներ: Ինչպէս
զոհել այս նախադէտ. կեանքը կարճ է, պէտք է օր
տեսնել:

Միտալի փախուցումը պիտի կարենան մեր վարդա-
պետները յաղթել ճիւղիկներու: Նորա ուղին ու-
սումնասիրած են. միայն Բախառական Հրէայի-
կը ձանձնան ճիւղիկներու: Ճիւղիկներու դէմ

առաջադիւցի Գրիգորին ստանալ իր անցաւորը
և հետեւող զարգացի, որպէս զի նորա տեղը ուրի-
շին նշանակեմ. պատասխանն եղաւ, թէ բոլոր
ուսանող զօնուհին էլ չի կարող նորան զարգացի
հանել, զարգացի աղբյուրն տուն է և այլ: Եւ
հրապարակեց փողովում գտնուող ոտակներն և կա-
մակոր ծառան իսկոյն հետապա. ոտակները չէ
էլ մտեցնել նորան, անպէս չուող զուր գնաց
Գրիգորը, ուր մնաց, որ նորան վաշտէր: Այս կա-
րելի է ստուգել. այն ոտակները մինչև այսօր
էլ չարձակուած է իր պաշտօնը նորն փողովում:
Ինչ կը վերաբերի միւս մշակներին, որոց մա-
սին անխաղած է, ճշմարիտ է նորա երկունս էլ
ծառայում էին ուսումնարանին մինչև մայիսի
մէկը. ոչ ոք նրանց չէ արձակել, իրանց կամ-
քով ոտակները և անցաւորութիւնը ստացան և
յայտնեցին, որ գնում են հայրենիք: Ուրիշ շատ
մշակներ եկել գնացել են այս երկը մէջի ծա-
ռաների մօտ, բայց ոչ մէկի հետ խօսած չեմ և
չեմ էլ ձանաչում. նկատողութիւններ արել եմ
մէջի ծառաներին, որ մշակներ չը հաւաքեն զար-
ցի բաղում, մանաւանդ ուսման օրերը, երբ 430
աշակերտ է խաղում կամ դրօնում անտեղ:

Այս իրողութիւնը. միթէ հարկաւոր էր պահել
ծառային, որ ծառայել չէ ուղտու:

Ամիրան Մանգլիսեանց

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՐԵՐ

Ուրբաթ օր, 28-ին մայիսի, վերջապէս ստաց-
վեցաւ Թիֆլիսում Բուստառտանի փոստը:

մարտնչելու համար նախ պէտք է զանոնք լա-
ճանալ, և առ այս հարկ է կարգաւ ժամանա-
կակից փիլիսոփայներու գործերն որք կը
ընեն ճիւղիկներու գործելու եղանակը փորձա-
ռական գիտութեամբ: Այս հարցի մէջ գործել ու-
ղող անձանց համար աւելի օգտակար են այ. Թե-
նի մի քանի էջերն այս նիւթի վրայ. քան թիֆլի-
սի վերաբերող հատորներ:

Եթէ մեր կուսակցուն եկեղեցականաց դասը կու-
ղէ հայ եկեղեցւոյ աղեցողութիւնը և զօրութիւնը,
պէտք է նախ և առաջ ուշադրութեան առնու
ամուսնացեալ քահանայից կացութիւնը: Ամուս-
նացեալ քահանայութիւնը մեր եկեղեցւոյ պահպա-
նութեան առաջին պայմանն է: Հայաստանեայց
եկեղեցին որչափ աւելի ընտրեալ քահանայներ,
զոր տեղերը կրնան, ունենայ, այնքան աւելի զօ-
րաւոր կըլլայ և հայն կրօնաւոր:

Քահանան մեզի պէս մարդ է. ընտանեաց տէր,
աշխարհի վիճակէ հասկցող: Մեկայ մեղի հետ
կը նստի, մեղի հետ կըլլէ, մուտ ունի աշխա-
րէն մեր մէջ, ամեն օր մասնակցի է մեր կենաց:
Որքան մեծ կըլլայ անոր զօրութիւնը, անոր աղ-
եցողութիւնը ժողովորդի բարոյական զարգացման
վրայ եթէ նա ազնիւ, ուսում, պատկառելի բարի
անձ է, և իր պարտականութեան սրբութիւնը
ու մեծութիւնը կըմտնէ և լաւ կը կատարէ: Սա-
կայն մեր քահանայից դասը, զէթ Պօլիս, օրէցօր
կը վատթարանայ: Բաւական է, ուղեւն է, անաղ-
նիւն է, ուրիշ գործ ընելու անկարող անձն է որ
քահանայ կըլլայ: Կան բաւական բացառութիւն-
ներ, բայց ասոնք այ հետզհետէ պիտի նուազին:
Ուրեմն ինչու զարմանալ երբ կրնանք բարոյա-
կան աղեցողութիւնը հայ ժողովորդի վրայէն հե-
տզնետէ կը պակսի: Ինչպէս պահանջներ որ ու-
սեալ երկուստեանը յարգէ անուս քահանան, ազնիւ
ընտանիքը սիրով ընդունի և ամբիւր տեղերը, տղէտ
ամբարը վատթարութիւն ունենայ որովհետեւ
եկեղեցականի մը վրայ:

Բայց բաւական է այս ցաւալի վիճակը միայն
նշմարել ու անցնել: Պէտք է զարմանի վրայ
մտածել: Հարկ չէ աստուածաբան մը ըլլալ որ
մանին վրայ խորհելու համար: Հարցուր հոս օ և
է տեղաւրի քիչ է այս վիճակի պատճառը և պա-

Շնորհակալութեամբ ստացանք Բերկից, զօ-
ւոր Անդրեաս Արծրունու նոր գիտնական աշ-
խատանքը ֆրանսերէն լեզուով, որ տպւած է ֆա-
րիդի միներալոգիական ընկերութեան հրատարա-
կութիւնների մէջ: Այդ աշխատանքը, որ կրում է
«A. Arzruni.—Sur quelques minéraux des gites
de chromite du district de Sysstertsk, Oural»
վերնագիրը, մի քիչական և միներալոգիական
հետազոտութիւն է Ուրալեան տարերի մէջ զրտն-
վող մի քանի միներալների: Ինչպէս յայտնի է
այ. Ա. Արծրունի քանի մի տարի առաջ ճանա-
պարհորդեց Ուրալի մէջ: Բրօշխի վերջը կայ և
Ֆրանսիացի յայտնի միներալոգ այ. Գամուրի կար-
ծիքը այ. Անդրեաս Արծրունու հետազոտութեան
ժաման:

Մեզ դրած են ՋԻԲԻՍՅԻՆԻՑ հետեւեալը: «Այս
տարի աղաւթեցանք մերկից: Անցեալ տարի
ժողովորդը շատ նեղութիւններ կրեց այդ վնա-
սակար միջոցը ոչնչացնելու համար: Բայց այս
տարի յայտնուեցաւ մեծ քանակութեամբ մի տե-
սակ թուշու, որ և կատարեալապէս կոտորեց, ոչն-
չացրեց մերկը: Այդպիսով դեղացիները կար-
գացան մի քանի հաղաների խնայողութիւն ա-
նել, հաղաների, որոնք պէտք է ժողովորդը դըր-
պակից գնային բանաւորների վարձի վրայ: Այդ
գէշքը, ի հարկէ, ուրախալի է մեզ համար:

Մի աւտարանական հայ երիտասարդ այ. Ա.
Թաւայեանց գրում է մեզ ԲԱՂՈՒՆԻՑ հետեւեալը:
«Երկար ժամանակ է արդէն որ մենք հայ աւե-
տարանական երիտասարդներս խնդրում ենք մեր
ծնողներին կամ հոգաբարձուներին, որ ուշադրու-

տանալը կընդունին: Ո՛ր և է ասպարէզի մէջ
երբ մի անհատ փակ կը գտնէ իր առջև յառա-
ջանալու ամեն դուռներ. երբ կը տեսնէ թէ ինչ
որ իրաւունքն է նա օրինաց թէ սովորութեան
ու աւանդութեան չնորձի ուրիշի մը կը արուի,
ինչպէս կարելի է որ այդ ասպարէզը նա սիրէ:
Միթէ մի ո՛ր և է կարեւոր անձ կը մտնէ այս ա-
նել և ապրիտաւ ճամբուն մէջ: Այս իսկ է քահանա-
ւոր վիճակը: Առ ինչ օրուս ուսումնը, իսկը,
ազնուութիւն, պարտաւոր ճանաչում: Նա միայն սե-
ղիքի մէջ: Կուսակցուն (2) վարդապետն է, որուն
համար են եկեղեցական ամեն բարձր աստիճան-
ներ, ամեն պատիւ ու փառք, որուն առջև բայց
են քաղաքական մեծութեանց հանդէս դուռնե-
րը: Թող չընեն թէ բաւական է քահանային
ինքնիքը Աստուծոյ նուիրել ըլլալու փառքը:
Մեր մարդկային խելքն սիրտը այսքանով գոհ չը-
լար: Երբ հաւատարմաց օգտին համար զոհողու-
թիւն կը պահանջենք ուրիշէն վերացեալ զաղա-
փարներով չենք կարող առաջնորդուիլ:

Իսկ երբ մէկ կողմ ձգենք յառաջանալու խըն-
դիրն և քահանային եղած վիճակը աչքի առջև
առնենք, ինչ տխուր խոսքը զմեզ կը պահարնէ:
Տեղաւրի ամբողջ կենդան գոհողութիւն մ'է, իր
ժողովորդին նուիրել, և սակայն ամեն օր ոչնչափ
զաւաճութիւններ իրեն պահած են: Տեղաւրն է
որ առաւօտուն մեզին եկեղեցին է, երկրորդն
եկեղեցին. շարքերն ծով ու պահը կը պա-
հէ պատառաղ ընելու համար: Կը ծնենք, տեղա-
րին կը գիւնենք, կը հիւանդանանք, տեղաւրն կը
անկողնի գլուխը, ինչ տարաբաղակի հիւանդու-
թիւն այ զմեզ զարկած ըլլայ: Եւ այդ քահանայն
կըն ունի, զաւակներ ունի, թշուառ է բայց փո-
խարնութեան վարկիսնին աչքերին վարդապե-
տին կը դարձնենք: Եկեղեցւոյ մէջ առաջին տեղը
անորն է. թողման ու հարսանիքի ամենին մեծ
տեղը ու փոխարնութիւնը անորն է: Մեծ օրե-
րու, նշնեցեալի հոգու պատարագներն նա շինի
ընէ: Ամեն գոհողութիւն տեղաւրին, անին փոխա-
րնութիւն վարդապետին:

Իսկ ասոնց վրայ աւելցուցէ կուսակրօնաց,
միշտ բացառութիւններ ըլլալով, ապականու-

թիւն դարձնեն իրանց երկխոսների դատարա-
կութեան վրա, բայց մեղ միշտ պատասխանում
էին լակոնական ձևով տեսնելը: Մեր աւե-
տարանական հայերիս ուսումնարանը բացված է
երկու տարի առաջ պատուար Հանդէսի ձևով:
Այն օրից սկսած ուսանում են այստեղ գերմա-
նացի և հայ աւտարանականների դասակները,
թէ և մի քանի բացառութիւններ կան: Ուսումնա-
րանի վրա հակում են 12 հոգաբարձուներ, ո-
րոնցից 8 գերմանացի և 4 հայեր: Կան այդ դըպ-
րոցում երեք ուսուցիչներ, միւրը պատուար Հան-
դէսն է, որ գերազանց կրօնուսուց է, բայց ախոս
որ հայերէն չը գիտէ, թէ և ցանկանում է սովո-
րել, երկրորդը մի գերմանացի է, որ չափ չաւ
գիտէ գերմաներէն և ֆրանսերէն լեզուները և
ուրիշ աւտարաններ, բայց ցաւալին այն է, որ չէ
կարողանում ուսուցանել աւտարաններ օրինաւոր
կերպով, որովհետև հայերէն ամենին չը գիտէ,
իսկ ուսուցիչն էլ շատ սակաւ: Պարզ է որ հայ
երկխոսների դատարանականները զիջումարագէս
կախված է երրորդ ուսուցիչից, որ մի հայ աւե-
տարանական երիտասարդ է: Բայց զարգացի չը-
բարդ դասանից կիսատ դուրս եկած, նա հայե-
րէն միայն գրել չը կըլլէ, իմանում, ինչպէս
ասում են պատանները: Նա բոլորովին անանթթ
է մանկավարժութիւն և նրան պահում են հոգա-
բարձուները միայն այն պատճառով որ ուրիշ
ուսուցիչները ամենքն էլ այն աւաւաւ են լինում:
Հատկանալի է թէ ինչ պիտի սովորեն սրանից
աշակերտները. քերականութիւնը սովորում են
ընաւ չը հասկանալով, Թաւայեանցութեան մէջ շատ
գնաղաղ են ընթանում, լեզուներն էլ մի ասեք:
Խօսքերիս մէջ համոզվելու համար թող ծնողները

թիւն: Մեծ մասամբ տղայամուր և դատարանական
անձներ, պարագայ պարագայ կը չըլեն: Զանոնք ըն-
տանեաց մէջ մտցնելէ գործանալու է: Կեղծաւո-
րութիւնը իրենց գէթին վրայ է: Այդ անձերը
ինքնիքնին կուսակցուն կանոններն: Կարելի է
հաւատալ որ մի մարդ, որ քաջառողջ է, աղէկ
կազմ ունի, փառաւոր կուտէ, կը խմէ, անա-
պատական ըլլայ: Իրաց այս վիճակը փոփոխելու
վրայ ինչու չը մտածենք: Տասերկու տարի առաջ
մի օր այ. Թաւայեանց պատրիարքարանին մէջ
գրկելով Մկրտան տէր հայրը կըրէր նորա «Եթէ
քեզի պէս մի քանի առաջնորդներ ունենանք, ին-
չեր կարելի է ընել»: Մեր վարդապետները շատ
գտան Մկրտան տէր հօր համար պատրիար-
քական փոխանորդութիւնը իսկ: Եթէ մեր կու-
սակցուն եկեղեցականներն, որ այսօր գործին
տէրն են, անկեղծօրէն կուտեն մեր եկեղեցւոյ
գործութիւնը, թող այն հարցը առարկայ ընեն ի-
րենց ուշադրութեան: Պիտի կրնան շահերին գո-
հել ընդհանրութեան օգտին համար:

Կըսուի թէ Աստուածայանցին Պօլիս աշխար-
հաբառի վերածուելու խնդիրը ալ բողոքովին մէկ-
գի թողուած է: Ուրեմն լեզուական պարտաւոր է
այլ ևս փութով շարքին: Մենք լաւ չենք գիտի
թէ ինչորէն հոս ուր մնայ: Ամերիկայի Աստուա-
ծայանցի ընկերութիւնը 4,000 տակ (35,600
րուպ) յատկացուցած է եղեր այս գործին համար:
Թարգմանութիւնը եթէ հոս եղած ըլլար կամ
ըլլալ փակ, բաւական ամօթով պիտի մնանք օտա-
րաց առջև: «Մշակի» մէջ այ. Ա. Ա. կը յայտա-
բարէ թէ խիստ յաջող ընտրութիւն է խորէն ե-
պիսկապոս և Հ. Հիւնքարդէնտեան թարգմանի
կարգելը: Եթէ թարգմանութիւններն մի քանի
հասուած տեսած ըլլար այ. Ա. Ա. պիտի բնոր թէ
ընտրութիւնը շատ ձախող եղած է: Ինչ զար-
հուրելի աշխարհաբան աղաւաղաւ գրաբան մը
որ կարգաւոր և ոչ իսկ անործ կը բերէ: Ամերի-
կացի միսիոնարներն հայերէն գիտցող կան, պի-
տի ըսեն թէ հայերը գիրներ խաբած են: Թարգ-
մանիչները չար մտքով չեն բնած, բայց ուրիշ
հրապարակ այն անձերը որք ժողովորդի հասկցած
լեզուն ուսումնասիրած են: Պօլիս կը գտնուին

քննեն իրանց զաւակներին. այն ժամանակ կը հասկանան: Չարմանալին այն է, որ աւետարանականները երկու տարի առաջ արձակեցին իրանց տարաբնուի մանկավարժին, Հ. Համբար-ձումեանցին, որ Շվեյցարիայում էր աւարտած իր ուսումը. զա զոգնելով մեր թոյլ բնակչութիւնից, այլ ևս չը կամեցաւ մնալ Բագու և հրաւիր-վելով գերմանացիներէջ, գնաց Բէրլին, ուր ալ մի քանի տարի ռուսացին է: Թող զարթոնան վերջապէս հայ աւետարանականները և ուղարկու-թիւն դարձնեն երկրաներէ վրա, որ ամեն կերպ փչանում են թէ մտաւորապէս և թէ բարոյապէս թող չը խարկեն նրանով որ իրանց մանկները տան. պատուիրանները թափախել պէս անդիր դիտեն, առանց հասկանալու. մինչև անգամ այդ պատուիրաններէ իմաստը: Գեւ յայ կամ այն ճշմարտութիւն անդիր դիտենալը, առանց միտքը հասկանալու, շատ քիչ բան է: Վերջապէս առա-ջարկում ենք նորից հրաւիրել Հ. Համբարձումեան-ցին, որի պայմանները շատ լինելու և յարմարաւոր են մեր դպրոցի համար. թող նրան հրաւիրեն, եթէ կամենում են, որ իրանց որդիները դառնան հոգեպէս և մարմնապէս ժամանակակից ողով կրթված երիտասարդներ, իսկ աղջիկները դառ-նան դարգալի, խելացի մայրեր:

«Русский Курьер» կողմէր լսել է որ կոմս Լ. օրիւն-Մէլքիով ստանալու է մինիստրներէ կոմի-տէտի նախագահի պաշտօնը: Լրագիրը աւելաց-նում է որ այս օրիւն կամը «Եւրոպական» հիւ-րանոցի տեղակալութիւն է մասնաւոր բնակարան: Բոլոր կողմերէր հաղորդում են որ Թագաւոր կայսրի մօտ ընդունվելուց յետոյ կոմս Լ. օրիւն-Մէ-լքիով ընդունեց բազմաթիւ այցելուներ: Բոլոր մինիստրները այցելեցին կոմսին, կոմս Խոն-տիւն, ներքին գործերի մինիստրը, երկու անգամ է եղել Լ. օրիւն-Մէլքիովի մօտ:

ԲԱՊՈՒԻՑ մեզ գրում են այն հրդեհի մասին, որի կարճատեւ լուրը մենք այս օրիւն հեռագրի ձեւով հաղորդեցինք մեր ընթերցողներին: Մայի-սի 25-ին, ժամը 12-ին Ֆեդորովի նաւը այն պա-հետի մէջ հրդեհ յայտնվեցաւ: Կրակը պատահեց անդրաշտիկներից, երբ ասֆալտ են եղել դատ-

ալ. Աշտիկեան, Քէլէկեան և այլն, որք օգտա-կար կրնային ըլլալ: Առողջմէ դատ քիչ մը աւելի ծախս ընելով կարելի չէր Բոլսաստանի հայերէն ալ հրաւիրել: Թեւեռ նաւարուր ըլլալը Արտուա-ծաշտիկի վրայ ձեր ու մեր աշխարհաբանները միայնակ: Իսկ եթէ չըլլալ իսկ, այն անձինք որ միշտ ժողովուրդի համար կը գրեն, գիտեն թէ ինչ-պէս գրելու է որ հասկցուի: Ուստի մեզ փափա-գելի էր որ Պոլսի հրաւիրուէին ձեր յայտնի գրող-ներէ ունեք, ինչպէս պ. Բաֆֆի, Շահապեան, Քալաբրուսի, Աղայեանց և Պոչոկեանց: Տեսնենք վերջն ուր պիտի հանգի:

Մայիս 18, 19 թիւ շատ կարեւոր օրեր էին Կ. Պոլսոյ հայոց համար: Վերջապէս կը մօտենար այն օրը ում եօթն ամիսներ էին անձկանք կը սպասէին: Մայիս 20-ին առաւօտեան ժամը 9-ին պիտի դուրսարկէ Աղայեան ժողովը: Անհամբու-թիւնը մեծ է, անստուգելիութիւնը մեծ: Ինչ են պատրաստած մեր դիւանագետները: Պիտի դարձ-նեն Ներսէս իր ամբողջ թէ պիտի բաժանուի ժողովուրդին: Եօթը ամիս կը գոչեցը «Աղ-դային ժողով, Աղայեան ժողով»: «Այն, թէ Աղ-դային ժողովը գումարուէր, ինչպէս վիճակիւն կը փոխուէր, պատրիարքը մեղեմայութեանց զո՞ չէր երթար»: Այսպէս կըսէին անոնք որք կը հաւա-տան Աղդ, ժողովը և սահմանադրութեան: «Այն, թէ Աղդ, ժողովը դուրսարկէր, ինչէր կըլլար, պատրիարքը կը փրկուէր» կըլին գործի զուգ-կանցները: Այսպէս կը գոչեն ու կը գրեն անոնք որ կանխին, կամ լաւ ևս, լուրջ մարդեր ձեռնա-լու համար այսպէս կըսեն, սահմանադրութիւնն ալ, Աղդ, ժողովն ալ: Կը փնտրեն այն հին աղբոր օրերը յորում ամիրա մը ուղած օրը պատրիարքը տուէր կը ձախէր: Բայց փառնիլ օր անհաւատք Առաւած կը գոչէ:

Մայիս 20, հինգշաբթի օրը կը համար: Նախա-պէս պատրաստութիւններ տեղի ունեցած են որ անկարգութիւններ չը պատահեն: Բնակչոյրութեան համար միայն երկու հարիւր տոմսակ բաժնուած են, բայց ինչպէս արդիւն ժողովուրդին եկեղեցի-թաւով: Բազմութիւնը մեծ է, Ղալաթիոյ Լու-սաւորի եկեղեցին պաշարուած է և դատը կըսեն ալ չարուած: Երեւոյրի մար ծանր կուգան,

բաստելու: Գործադրապէս սաստիկ քամի կար մի և նոյն ժամանակ և կրակը սպտակնալով, սկսեց լափել Ֆեդորովի պահեստի չրջականներով եղած և այլուցից հեղուկեղ անցաւ Կալանիկովի և «Կրօմիսայի» պահեստները: Գեւ բաղին էր որ քամին գէպի ծովէ կը փչում: Այլով են մեծ քա-նակութեամբ ապրանքներ, մանաւանդ «Կրօմի-նայի» պահեստում: Ընդհանուր վնասը, ասում են, մի միլիոն ռուբլ գումարի է համարում: Մարդ-կանց վնաս չէ հասել: Այսօր, մայիսի 26-ին քա-մին հանգստացել է և կրակը հանդիւ:

Մայիսի 23-ին Բագուի «Մարգարիտայի» ըն-կերութիւնը կատարեց իր գոյութեան 18-րդ տա-րեկարձի տօնակարգութիւնը: Հանդէսը, ինչպէս գը-րում է թղթակիցը, չքեղ էր, դահլիճը լի էր բաղ-մութեամբ: Յաւել է, աւելացնում է նամակագի-րը, որ այդ հանդէսից բացակայ էր հայ աւետա-րանական հասարակութիւնը:

«Արձագանք» չարթաթիւթի № 15 հետ հրա-տարակցեցաւ, որպէս աւելում, «Գարիբալդի» վերնադրով, բրոշիւրը, գործ Ժորժ Սանի:

Այս օրիւն «Русский Курьер» կողմէր շա-ղորդեց որ Լեհաստանի նահանգապետ զենեքալ Ալեքսանդր Նաշանկովիւն է փարզի ուսանց դեա-պան իշխան Օրլովի տեղ: Իսկ այժմ նոյն կողմ-րը հաղորդում է, որպէս հաստատ լուր, որ Ալե-քսանդր Նաշանկովիւն է պատերազմական մինիստր զենեքալ Վանուսովիւն տեղ:

«Русский Вѣдомости» կողմէր յայտնում է իր առաջարկող յօդուածում որ բայց է անում ստորա-գրութիւն անկարգութիւններից վնասված հրեանե-րի բնակարանների օգտին:

Հրեական օրգանները խօսելով հրեական հարցի մասին, ասում են թէ արդար չէ հրեական ազգա-բնակչութեան դէմ ուղղված մեղադրանքը թէ նը-րանք բոլորն էլ չարատահարող են: Հարստահա-րել կարող է մի յայտնի դատակարգ, զլխատա-պէս վաճառականների, կապալաւուների, գործա-րանատէրերի դատարարը, բայց ոչ թէ հասարակ

մարմինն որոնք թէ տեղ են հայ ազգի բաղին: Բայց մերան սակաւաթիւ են այն երեսփոխան-ներն որոնք յարգանք և մեծարանք պէտք է ող-ջունել: Պ. Մերիէ-Միլոնի կը բաղմի ատենապետի ամբողջ, խորհուրդները աչքերը կը խոնարհեցնէ և զանազան կը հնչեցնէ: «Առանց բացում է» —72 երեսփոխանը ներկայ են. ամբողջութեան կէտը: Չենք գիտեր միւսներն որ աւել կը սպա-սեն դատը համար: Այնչաւ կը ներք մեզ եթէ ոտոտուեմներով և բացատրութեամբ ամաք տե-ղեկութիւնները:

Ատենապետաց դիւանը կը ներկայացնէ իր տե-ղեկութիւնը: Գլխաւ թէ ատենապետաց ժողովին յանձնուած էր աշխատել Աղդ վարչութեան հետ պատրիարքի հրաժարականի բարձրան համար: Ա-տենապետաց ժողովը կը յայտարարէր թէ պատ-րիարքի հրաժարական պատճառով արտաքին դը-ժուարութիւններէն մէկ քանին կարգադրուած են և մէկ քանինն ալ կարգադրուելու վրայ: Իսկ Աղդ վարչութիւնն ալ իր կողմէ տեղեկագիր մը կը ներկայացնէր յորում կըսէր թէ ներքին բարե-կարգութիւններ ընելու համար պատրիարքաւորը բարեկարգ վիճակի մէջ գտնուէ և այն բանին համար տարեկան 15,000 ռուբլ (133,500 լուր):

Այս երկու տեղեկագիրը և անոնց անթիւ պատահած բոլոր դէպքերը կատարեալապէս պի-տի գոչեցնեն ինքնոյն աւարկալ եղած չըլլա-յին ազգին կենսական շահերը. ուստի սրբերգա-կան բռնը: Ժողովուրդ և երեսփոխանական ժո-ղով կարծես իրարու հետ կը մրցէին ամեն ինչ խեղճութիւն, իրարու սպառնալ, ամեն ինչ աւ-րել: Յետեղի աղաւթութիւն այն տիւրք նիստէն: Ատենապետաց ժողովը տուած տեղեկագիրն ճարտար կերպով դրուած է, սակայն պէտք էր ի-րաց տոող վիճակը ներկայացնել և ոչ թէ ճար-տարութեամբ աղղը խաբել: Երեսփոխաններն ու-մանք կարգադրանքն այն բանին կուգին խօսել, շտապներ կան: Ինչ, կըսէ, իմպրիւնս սրբա-լան, դուք, կըսէք թէ կաթողիկոսին բերաթը չիտի սրբապետի ազգին ուղած կերպով, բայց կաթողիկոսը Բ. Դոնէն առած պէրաթը գրպանը գրեթե գացեր է: Հայոց պատմութիւն տպելու հիւ-ման կայ կըսէք, կաւարկէ Մուրէկեան, բայց կը

արուեստաւորներ ու բանուորներ: Իսկ վիճակա-դրութիւնից յայտնի է, որ Բոլսաստանում բնակ-վող մօտ 4 միլիոն հրեաների ամբողջ թիւը 70% արուեստաւոր ու բանուոր մարդիկ են, իսկ մնա-ցած 30% միայն պարապում են վաճառականու-թեամբ և այլ արհեստի գործերով, որոնց հետ հասարակութիւնը սովոր է միացնել հարստահա-րութեան գաղափարը: Այդ պրօցեստը շատ մեծ է, եթէ աչքի առջև ունենանք, որ շատ զարդ-մունքներ անմատչելի են հրեաներին:

Մի քանի ժամանակ է, ինչ Թիֆլիսի Ամարային թատրոնում պ. Կուսմանի դրամատիկական և օ-պերետային ուսուցիչ մեծ աջողութեամբ տա-լիս է ներկայացումներ: Կրամատիկական խումբի մէջ աչքի են ընկնում Բաբիկով, Միխայիլ, Բու-դի-Միխայիլով, որ թէ գեղեցիկ ingénuե է և թէ աջողութեամբ կատարում է առաջին դերերը օպերաների մէջ: Թեպէտ Բուդի-Միխայիլովայի ձայնը մեծ չէ, բայց նա իմանում է օգտվել իր փոքր ձայնից և իր չորհրդով խաղով հիացնում է հասարակութեանը: Մայիսի 29-ին ուրբաթ օրը պ. Կուսմանի խումբը երկրորդ անգամ ներկա-յացրեց Շեկսպիրի «Օտելլո»: Օտելլոյ դերը կա-տարում էր պ. Բաբիկով: Թէպէտ այդ պիէսն շատ անգամ արվել է Թիֆլիսի մէջ, բայց Բաբի-կովի չափ գեղեցիկ Օտելլոյ դերը ոչ ոք չէ կա-տարել մեր քաղաքում: Պ. Բաբիկովի խաղի ամե-նայն մանրամասնութիւնները մտածված և մշակ-ված են: Երեւելի Սալվինիի տեսնողները շատ են նմանեցնում Բաբիկովի խաղը առաջինի խաղին:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՎԻՍԱ

Արդէն երեք շաբաթ է անցել, մինչդեռ ան-կարելի եղաւ լորդ Ֆրիդերիկ Կալմեդիլի և Տօմաս Բօրկի սպանողներին գտնելու, գրում է Լօնդօնից «Толос» կողմէր թղթակիցը մայիսի 26-ից: Այժմ շատ քիչ հաւանա-կան է, որ մարդասպանները երբ և իցէ ընկնեն սրգադրութեան ձեռքը: Հարկաւոր է

տեղ:—Հիւանդանոցի հացը, միւս կապուած էք կը-սէք, բայց ոչ թէ աղղին դիտցած կերպովն է, կը յայտարարէ երեսփոխան մը, այլ շատ նուազ բա-նակութեամբ:—Այս դիւանագետները հազիւ կը սկսեն ըլլալ, ոմանք իրենց զոյնը կը նետէ և ա-տենապետը ու և մէկ վիճաբանութեան թող չը տար: Բռնարարութիւնը ակներև է: Եթէ փոքրիկ վիճա-բանութիւն մը բացուի, մեծ պիտի ըլլայ ատենա-պետաց դիւանի և վարչութեան խայտառակու-թիւնը: Ընդդիմաբանը կը վախճան թէ ուրիշ մը-տածութեամբ կը լուեն:—Ատենապետը շատ ճար-տար, միշտ ճարտար գործ էր տեսնէ, սակայն ամեն գործի մէջ ճարտարութիւնը բանեցնելն է որ մեզի այնքան վնասներ կը հասցնէ:

Արդէն ժողովրդական յուզումէ կը վախցուէր: Չորեքշաբթի օրէն կողմէր կը յորդրէին ժող-վուրդը որ հանդարտ կենայ, և տահմանադրու-թեան վնաս չը բերէ: Եկեղեցւոյ ամեն կողմը ժո-ղովուրդ լեցուած է. ինչ զարհուրելի ալ դեմքեր կան: Սակայն կը կարծէր որ ասոնք բան մը կը հասկանան, ամենեւին, ապաւ, տղետ ամբողջ մը: Երեսփոխան մը կըսէ վարչութեան դէմ քանի մը խօսք կըսէ, անա այդ ամբողջին համակարգը կը զրուէ, բայց այդ երեսփոխանը պատրիարքի յայտ-նի հակառակորդ է. հոգ չէ. պատրիարքաւոր ամբողջը կը կարծէ թէ ով որ վարչութեան դէմ կը խօսի բնականօրէն պատրիարքի ալ բարեկամ պիտի ըլլայ:—Եկեղեցւոյ մը քանի կողմը կայնա-նոնց է, ինչ նշան որ ընեն այնպէս կը չարթին: Ինչ կըսէ ամբողջի այն բռնարարութեան ար-դիւնքը: Անոնք որ պիտի խօսեն պատրիարքի հրաժարականը բնութեան կողմ իրենց երկիւղէն լեցնին: Այսպիսի երեսփոխանները պատրիարքի լայն անգամ մը որ աղղին շահերուն վրայ խոր-հուրդ կուգան, իրենց անմասկան համոզումը ի-րենց անձնական երկիւղին զոհել վատութիւն է: Միայն պ. Փափաղեան է որ ժողովրդականութիւն կամ ուրիշ բաներ չը նայելով, ամեն ատեն կը յայտնէ թէ Ներսէսի պատրիարքութիւնը աղղին օգտակար է: Աւելի ընտրելի չէ այսպիսի հակա-ռակորդներ ունենալ, քան այնպիսի բարեկամներ

նկատել, որ յանցաւորներին նպատակին հաս-նելուն նպատակով էր մի օտարոտի հանգա-մանք: Յայտնվում է, որ մինչև սպանութեան օրը առաւօտը իրանդական փոխարքայի պալատի շրջականներէ վրա հսկում էին պօ-լիցիականները: Կալմեդիլի նախորդ մինիստր Ֆորստեր մշտապէս պահպանվում էր պօլի-ցիայով: մինչդեռ սպանութեան օրը ոչինչ կարգադրութիւն չէր արված լորդ Կալմե-դիլին և Բօրկին պահպանելու համար, իսկ վերջինը առհասարակ տուում էր այդպիսի միջոցների գործադրութիւնը: Նշանաւոր է նոյնպէս և այն հանգամանքը, որ յանցա-ւորները և նրանց զօհերի անհաւաքար կուէր ժամանակ մի քանի վկաներ են եղել և նրանցից ոչ մէկը չէ էլ մտածել հալա-ծել մարդասպաններին կամ օգնութիւն հասցնել նրանց զօհերին: Երեսփոխանը, որ անգլիական ծառայութեան մի օֆիցեր տե-սել է յարձակումը, որ հեռուից նրան հա-սարակ կուէր է երեսցել: Այդ օֆիցերը տեսել է, որ երկու մարդ գետին են ընկել: Յաղթողները իրանց սպասող կառքով շատ-պով հեռացան: Այդ կառքը օֆիցերի մօտ անցկացաւ, որ միայն նկատեց մարդաս-պաններին. «Սաստիկ աշխատեցիք, տղերք»: Մարդասպանները նրան պատասխանեցին. «Ճշմարիտ որ սաստիկ»: Կրանից յետոյ օֆի-ցերը նկատեց իր մօտ կանգնած բանուորին, թէ գործը շատ մալթ է երեւում և բան-ւորն էլ համաձայնեց նրա կարծիքի: Հետ-հետոյ օֆիցերը գրանցելով մօտեցաւ սպա-նութեան տեղը և տեսաւ, որ երկու մարդ արեւնաթափախ ընկած են, նրանցից մէկը աչքերը բաց էին և դեռ կենդանի էր երեւում: Բանուորը ասեց «սա սպանութիւն պէտք է լինի»: Այս, պատասխանեց օֆիցե-րը, մօտեցաւ մի ուրիշ բանուորի, պատմեց նրան երկրութիւնը և ուղարկեց նրան պօ-

որը դարան կը լարեն: Պ. Փափաղեան այս ժողով-բին ալ ներկայ էր. իր բացակայութիւնը գրաւի կըլլայ:

Աղդ, ժողովոյ ատենապետը ինչ ըրաւ, ինքն ալ ամբողջ ճշմարտ փոխարէն ճշմարտ բանեցուց և ինքն ալ կըսեց այն անձինքը որք ամբողջին հանց պիտի ըլլային: Մինչև իսկ չը կարգաւ այն հանրագրերը որք ժողովին ներկայացուցան: Ա-նոնցմէ մին, 1300 ստորագրութեամբ, կը հրատա-րակէ այսօր «Հայրենիք»: Լաւ է եղած որ ժող-վին մէջ չէ կարգացուած, ինչ անձանի գրու-թիւն:

Երբ ժողովին վրայ այսպէս զրուէ և ներքին ճշմարտ կըլլայ, բնական է որ չիտիութիւնը տի-րէ, և այլանդակ կերպով գործ տեսնուի: Մին կըսէ խնդրոյ մը նպատակը պիտի խօսի, յան-կարծ անսպաստ կը խօսի. ուրիշ մը ասոր հակա-ռակը:

Աչքի զարնելու ուրիշ մէկ եղեկութիւն մ'ալ: Աղդ վարչութիւնը կը յայտարարէր թէ իր տեղե-կաղիւրդ պատրիարքի հետ համակարգութեամբ պատրաստուած է: Ինչ կըսէ, երբ գիտնաք թէ առանց երկուդի այսպիսի սխալ յայտարարութիւն մը կըսէ Աղդ. իշխանութիւնը: Միւսան ալ հայ-րը, Ներսէս սրբապետն ոչ—պաշտօնական փոխա-նորդը, կըսէ անմիջապէս կը յայտարարէ թէ պատրիարքի հետ ամենեւին այսպիսի համաձայ-նութիւն մը չէ գոյացուած և սրբապետը իրեն յատկապէս յանձնած է զայն բռնել:—Այս յայտա-րարութեան վրայ վարչութիւնը կը ջանալ գանա-զան մակնութիւններ տալ իր բռնաներուն:

Վերջապէս հարկ էր որոշում մը տալ: Պ. Բե-թէս Պերսիլեան բանաձե մը կը ներկայացնէ որ քուէարկուի: Չարմանալի իրողութիւն. պ. Պերսիլե-րան ջնքով պատրիարքեան էր, կը գրէ բանաձեին մէջ «ընդունել ատենապետաց դիւանի տեղեկա-գիր եղբայրացութիւններն»:—Այդ տեղեկագիրն ստույթեան գրուի գործոց մ'էր:—Բայց իմպրիւնս սրբապետի, պ. Սուրբան, և «Հայրենիք» անօրէն պ. Մեղիքեան կընդդիմանան, և կուգին որ այդ տեղեկագիր վրա վիճաբանութիւն ըլլայ ետքը, ուստի «սկզբումը բնութեան» բառը կը դնեն: Այդ բանաձե հոս կօրինակենք, սակայն գրիչ:

Հայկակ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿՕԼԻԻԴԱ

Ներկայ 1882 թ. յունիսի 1-ից ՓՕ-
ԹԻՈՒՄ Միկայիլովսկայա կրթ. փողոցի
վրա, բուլվարի յանդէպ խումարածէի տան
վերին հարկում ԱԼՖՅՈՆԱ ՍԱԿՈՒ
այրված հիւրանոցի նախկին պահողը բաց
է անում ՀԻՐԱՆՈՑ ամեն տեսակ յար-
մարութիւններով ինչպէս բարձրաստիճան
անձանց համար, նոյնպէս և միջին դասերի
հասարակութեան համար: Մաքրութեան
համար բոլոր միջոցները կը գործադրեն:
Յոյս ունեմ, որ ինչպէս առաջ, նոյնպէս և
այժմ յարգելի հասարակութիւնը ինձ
անուշադիր չի թողնի: Անտօ ԱԽՕ-
ԲԱԶԻ:

2—6 (1)

ԹԻՖԼԻՍԻ ԲԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ Բարձ-
րագոյն հաստատված քաղաքային կանոնա-
գրութեան 17 և 22 յօդուածներէ և դու-
մայի որոշման հիման վրա հրաւիրում է
պ. պ. տանտերներին, որոնք ցանկանում են
մասնակցել ապագայ քաղաքային ընտրու-
թիւններին, ներկայացնել վարչութեանը ան-
պատճառ մինչև յուլիսի 1-ը նրանց կայքերի
վրա եղած գնահատողական բոլոր ապա-
ռիկները: Վարչութիւնը աւելացնում է, որ
այն անձինք, որոնք մինչև այդ ժամանակ
չեն ներկայացնի բոլոր ապառիկները, կը
հանվեն ընտրողական ցուցակներից:

2—3

ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ Զ. դաստան աշա-
կերաներից մէկը կամենում է պատրաստել
ԱՇՏԱԿԵՐՏՆԵՐ և ԱՇՏԱԿԵՐՏՈՒՆԵՐ բոլոր հայ
գաղութներին ստորին և միջին դաստանաց
համար: Կարելի է հարցնել նոյն գաղութի
տեսչի օգնական Պ. Ամիրան Մանդրինեանից
մինչև յունիսի 7-ը:

3—5

Մամուլի տակից դուրս եկաւ Տիգրան
Նազարեանի հրատարակութիւնների VII
համարը „ՂԸԼԸՑԵ ԿՆԱՆՈՑ ՊԵ-
ՆԸ-ՓԵՇԱԿԸ“ Հեղ. Կոստանտին ՍԵ-
լիք-Նահապետեանի: Կըքոյրը Վարաբողի
բարբառով է և այնտեղի կանանց կեան-
քից մի պատկեր է ներկայացնում:

Գինը 15 Կ. է

Հասցէ. Тифлис. Ред. „Меру“ Ти-
грану Назарьянцъ

3—6

Լոյս տեսաւ Տիգրան Նազարեանի հրա-
տարակութիւնների VI գրքիցը Զ. Գիկիւն-
սի „Հարս և Սկետուր“ թարգ. օր. Ն. Տը-
Մարկոսեանի: Կըքոյրի վերջը իբրեւ յաւելում
տպուած են զրականութեան վերաբերեալ
յայտարարութիւններ, առաջարկութիւններ
և այլն:

Գինն է 15 Կ.

Հասցէ. Тифлис. Тиграну Наза-
рьянцъ.

ԿԼԻԻԶԱՐՈՎԻ և ԶԱԳՈՒՄԵՆՆՈՒ (նախկին Տէր-Ալօպովի) մասնաւոր
ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԸ հիմնուց սկսել է ընդունել երեխաներին, որոնք կամ շատ
քիչ գիտեն կամ բոլորովին չը գիտեն ռուսերէն, այդ լեզուն զործնականապէս սովորեց-
նելու և սկզբնական կրթութիւն տալու համար: Սոյզախ. Սաբովայա փողոց № 38:

4—6

ՄԻՋԻ ԲՈՂՈՑ, ԿԱԹՕԼԻԿԵՍԿԱՅԱ ՓՈՂՈՑԻ ԱՆԿԻՆ 13.

Աւելի էժան, քան թէ ուրիշ տեղ ծախվում են. ՎԵՆԵՍԻԱ ՄԵՔԵԼ ամե-
նայն տեսակ, Ֆրանսիական և անգլիական երկաթէ կՐԱՎԱՐՆԵՐ 8—30 ր., չա-
մարաններ 250—25 ր., սակիցածներ 1. 30—12 ր., սուսն դուսկնէր ձա-
նապարհի 6—35 ր., մարաններ (погребицы) 6—25 ր., սամօ վարչներ 60
Կ.—1.25 Ֆունտը, կուստնի պղնձէ ամաններ, գերմանիայի երկաթէ էմալով
ամաններ. ռուսի վալիւնի կնէր մրամօրնի 38 ր.—75 ր., հրացաններ
երկու լուսնի 6—32 ր., ռէվոլվէրներ ամենայն տեսակ 3. 50—30
ր., պատրոններ. (գուլաններ) ռէվոլվէրի, սիգար Ռէնդարդի Ֆարրիկից. պտպի-
րոս և թմամբաւ կուշնարովի գիլդի պապիրոսի 5,000 Ֆունտ թէժ (չայ) ԵՂ.
ՊԱՊՈՎՆԵՐԻ, բիսկվիտ. (սուխար չոյու և կաֆէի) Կինէմի. կօֆէ Կինէմի և
Միկելանդի. Պետերբուրգու 40—1 ր. 25 Կ. հայիկներ ամենայն տեսակ
28 Կ.—240 ր., պրօք կալ գինեվաճառների, հանքային և զարնջի (ДЛЯ
зельтерскихъ водъ и пива) զոյթութի (пучк), պարիսոններ սամփարի և
չայու, դանակ շանգալ գնապան Ֆարրիկաների 1 ր. 20 Կ.—25 ր. գուլանը,
գրչակութիւն 1 ր. 80 Կ.—5—60 Կ. դանակ ջիլի 1—60 Կ.—12 ր., դա-
նակ հացի 20 Կ.—1 ր., հատը, կուստնի 1—40 մինչև 3—20 Կ. պրիբոր,
միս կարելու մաշինայ. Անգլիական ուլաներ, Բրիտանիկ չայիկներ, կաֆէի-
նիկներ ամենայն տեսակ, Չաղաններ կաֆէի համար, Ֆիլտրեր—Չուր մաքրելու,
կրակմալ կարօրէն 18 Կ., վաքս ձրանախոյի ձախց, թուղթ փոշուի, կանգիւր-
ներ, սուրճուչ, մատիտ, գրիչ երկաթէ, զրաւիթ, քարեալատակ, թանաք,
թանաքամաններ, պրեսպապիներ, զգալներ սեղանի և չայու Ֆրամէ, վարչալի
և բրիտանիկ գուլանը 1—50 Կ. մինչև 12 ր., և չայու 45 Կ.—5 ր., չու-
միչէք 45 Կ.—5 ր., շամպաններ ամեն տեսակ 25 Կ.—12 ր. Չուխտ, պո-
րասպոկաններ վարչալու, Ռեքիւն ԿԱՐՇՆԵՐ, ամեն տեսակ, գուլաններ կա-
նանց և մարդկերանց 15 Կ.—50 Կ. Չուխտ, չայիկներ, մարդկերանց գալուս-
տիկներ, գնտիկներ 35 Կ.—4—50 Կ., հատ, անձրեկ և չղբի. սանդրեր շի-
մայու ոսկորէ, գուսպարչովի և փայտէ, շշտակներ գլխի, շորի, սապոկի, գոլի և
կարտի համար, չուլի թէլ (бумага) մատիկի կօճի և շալի (гарусь) ֆէ-
չատիէք մարդկերանց և կանանց, պորամաններ, քիսաներ, պապիրոսի ամաններ
և մանր գոլաններէնի ապրանքներ, սապոն ամեն տեսակ 3 Կ.—30 Կ.,
կտոր, հոտալէտ ջրեր, պուրա, Կիւցիլին ջրի քաջախ, հոտալէտ պարաշոկներ
ԿԻՆԵՐԻ ԼԱԲՐԱՏՈՐԻՑ. և այլն և այլն:

Վաճառականներին առանձին պայմաններով և զիջումով վերջիշեալ ապ-
րանքները մեծ քանակութեամբ մշտապէս գտնվում են ՄԻԲԱՅԻԼ ՏԵՐ ՆԻԿՈՂՈՒ-
ՍԵԱՆՑԻ պահեստում. (ВЪ СКЛАДѢ) միջի փողոցում կամօղիկաց փողոցի ան-
կիւնում № 13.

Օտարաբաղադրացիք կարող են դիմել հետեւեալ հասցեով. Тифлисъ Ми-
хаилу Н. Теръ-Николосову.

61—180

ՄԻՋԻ ԲՈՂՈՑ, ԿԱԹՕԼԻԿԵՍԿԱՅԱ ՓՈՂՈՑԻ ԱՆԿԻՆ 13.

ՄԱՆԿԱՐԱՐՁՈՒՂԻ
ՕՐԻՈՐԴ ԽԻՉԸՆԵԸՆՑ

ՍՈԼՈՒԱԿՈՒՄ, Մերթօնքների տուն, Գաղաքային վարչութեան հանդէպ:
Ցանկացողները կարող են դիմել նրան ԱՄԵՆ ՕՐ, ժամը 2-ից, մինչև 5 ժամ
երեկոյան:

3—10

ԹԻՖԼԻՍԻ ԲԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ յայտնում է, որ Թիֆլիսի քաղաքային Կուժա-
ի նկատի առնելով ապագայ քաղաքային ընտրութիւնները 1883—1886 թ. քառամեա
կը, որպէս: 1) պատրաստել ընտրողական ցուցակները մինչև ներկայ տարվայ յուլիսի
1-ը, 2) ընդհանուր անբաժան կայքերի տերերին իրաւունք տալ յայտնել վարչութեանը
մինչև յուլիսի 1-ը իրանց մասնակցութեան մասին ընդհանուր կայքին, ջոյց տալով
իրանց բաժինը: Սթէ այդ յայտնութիւնը չի լինի վարչութիւնը իրաւունք կունենայ տուր-
քը հաւասար բաժանել, եթէ կայքի տերերի թիւը յայտնի է: 3) ընտրողների հա-
ւասարմասարներին և անչափահաս ընտրողների հոգաբարձուներին իրաւունք տալ ընտ-
րութիւններից 7 օր առաջ ներկայացնել քաղաքալիկին առաջնները հաւասարմասթ-
թիւ յայտնի դրոշմաւոր թղթի վրա (նկրքին դրծերի միւստորի չըջաբերական 1876 թ.
նոյեմբ. 26 № 107661, նօտարիուսից վաւերացրած, եթէ նրանց յանձնարարողների
ստորագրութիւնները յայտնի չեն վարչութեանը, իսկ վերջինները (հոգաբարձուները)
ներկայացնում են հոգաբարձական հիմնարկութիւնների վկայականներ իրանց հաստա-
ման մասին: Ինչպէս հաւասարմասարներին նոյնպէս հոգաբարձուներին մօցնել ընտր-
ողական ցուցակները իրանց յանձնարարողների և անչափահասների հետ մի համարով,
իսկ ընտրութիւնների օրը այդ անձանց անունները կտխել ընտրողական դահլիճի մէջ:
4) վարչութեան պատրաստած ընտրողական ցուցակները իբրեւ աւելում ուղարկել տե-
ղական լրագիրների Թիֆլիսի բաժնադրներին և բացի այդ ցուցակները կտխել Կուժայի
դահլիճի մէջ:

Քաղաքի բնակիչների բողոքները ընտրողական ցուցակների անկանոնութեան մասին
ընդունել վարչութեան մէջ սեպտեմբերի 7-ից մինչև 21 և այնուհետեւ ցուցակները
ներկայացնել Կուժայի հաստատմանը: Քաղաքային վարչութիւնը պատիւ ունի յայտնել
այս բոլորը, որպէս զի իր ժամանակին յայտնութիւններ ստանայ ընտրութիւնների ժա-
մանակ ձայնի իրաւունք ունեցողներին:

2—3

JOURNAL D'ORIENT
HEBDOMADAIRE

Paraissant a VIENNE (Autriche)

ABONNEMENTS: 1 an. 8 roubles
6 mois. 4 —

S'adresser à F. Salles, avocat
1. Weihburggasse 9. (Vienne)

Sans ajouter le titre du journal.

КЕЛЕРСКАЯ
ДУШИСТАЯ ВОДА.
6—50

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ
ՄԻՆԶԵԻ ԱՄՍՎԱՅ ՎԵՐՁԸ

ՄԱՏԻՏՆԵՐ 8 Կ. զիւլիւր, ՄԻՐԱՆԵՐ 3
Կ. հարկերը, սապօն 3 Կ. հատը, արեւի
ժԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ 50 Կ., ՇԱՔԱՆԵՐ (նոր ու-
կուց) ժամացոյցի համար 50 Կ., կրաններ
10 Կ., ջրի ամաններ 30 Կ., կփեր 25 Կ.,
կախարաններ 4 Կ., ՖԱՆՏԱՆԵՐ 3 ր., Տը-
ճիչներ 1 ր., հայելիներ 35 Կ., վարտիք-
ներ 4 ր., պիջակներ 6 ր., ԱՄԲՈՂԱ ԶԱ-
ԳՈՒՍ 13 ր., զիւարկներ 1 ր., չը թըվող
վերարկուներ 6 ր., շէտկա 90 Կ., ԱՍԵՂ-
ՆԵՐ 100 հատը 8 Կ., կանանց և տղա-
մարդկանց ԳՈՒՐԱՆԵՐ 2 ր. 50 Կ. զիւ-
լիւր, ՄԵՂԱՄՈՒՍ 32 Կ. անգլիական ֆուն-
տը, կանֆեաներ 40 Կ. ֆունտը, ԴԻՍԱ,
տրիկօ, ԱԼԲՈՒՆԵՐ, բրիտանական մետալի
առարկաներ և այլն ԿԻՍԱԿՆՈՎ, մոմեր,
մուրաբա և այլն շատ էժան:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹՈՒՄ
ԱՐԾՐՈՒՆՈՒ ԳԱԼԵԼԵՑ:

41—50

ВЪ СКЛАДѢ ЕВРОПЕЙСКИХЪ ТОВАРОВЪ
БНԻՐՈՒԿԱՆ ԱՐՄԱՆԳՆԵՐԻ ՊԱՇՏԱՏՈՒՄ
Արժույտը գալիլեան է 144
ՏԱՐԱԿԱՆԵՐԸ և ՇԵՂԱՆԵՐԸ:
Տալիկները ամեն տեսակ ՄԵՐՈՒՐԻ, նոյնպէս կապիկայի ՄԱՐԱՄԱՐՈՒՍ քաղաքի
Տալիկները ամեն տեսակ ՄԵՐՈՒՐԻ, նոյնպէս կապիկայի ՄԱՐԱՄԱՐՈՒՍ քաղաքի